

Přílohy:

Příloha č. 1- Projekt diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK

Projekt diplomové práce

Jméno studující/ho: Bc. Adéla Robková, Dis.

ID studenta: 79939462

Katedra: Katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Rok imatrikulace na katedře: 2015

Název práce: Ulcerózní kolitida a její psychosociální dopad na dospívajícího

Formulace a vstupní diskuse problému. Popis výchozí a předpokládané cílové situace nebo otázky popř. hypotézy, na které by měla práce odpovědět. Co autor o tématu ví, proč ho považuje za relevantní – na základě studia odborné literatury, vlastních zkušeností.

Diplomová práce se bude zabývat dospívajícími s diagnostikovanou ulcerózní kolitidou. Ulcerózní kolitida se řadí do skupiny idiopatických střevních zánětů. „IBD je zkratka anglického výrazu (inflammatory bowel diseases) označující souhrnně dvě nemoci: Crohnovu chorobu a ulcerózní kolitidu.“ (Kohout, Pavlíčková 2006: 24)

Ulcerózní kolitida je chronické, autoimunní onemocnění, na které dosud nebyla nalezena léčba, která by nemocného zcela vyléčila. Ulcerózní kolitida postihuje konečník a tlusté střevo. Projevuje se častými průjmy, nucením na stolicí, úbytky váhy, velkou únavou a mnoha dalšími příznaky, které způsobují rozsáhlé omezení v běžném životě. Pro ulcerózní kolitidu je typické střídání období vzplanutí nemoci- relaps a stavy bez obtíží- remise.

Jelikož není známa příčina onemocnění, není léčba pro všechny nemocné stejná. Nabízí se kortikoidy, imunosupresiva, antibiotika či proti průjmové léky. Pokud tato běžná léčba nezabírá, nastupuje na řadu biologická léčba, ke které není vždy jednoduché se dostat. Pokud i biologická léčba selže, dochází k odstranění celého tlustého střeva a vytvoření bočního vývodu.

Vzhledem k tomu, že se onemocnění týká zažívacího traktu, jde pro dospívající o téma velmi citlivé a choulostivé. Ulcerózní kolitida se objevuje v období dospívání či v časně dospělosti, což je věk, kdy lidé hledají sami sebe, tělo se vyvíjí a mají spoustu nezodpovězených otázek. Pokud se k tomu přidá i onemocnění jako je ulcerózní kolitida, dospívající čelí problémům, které si jejich zdravý vrstevník neumí představit.

Téma jsem si vybrala proto, že mému mladšímu bratrovi (nyní 19 let) byla v 15 letech ulcerózní kolitida diagnostikována. Od té doby se jeho život naprosto změnil. Ve své diplomové práci bych chtěla poukázat na problematiku tohoto onemocnění, chtěla bych definovat situace, ve kterých je pro dospívající zvládání onemocnění nejtěžší a specifikovat psychosociální faktory, které nemocného každodenně ovlivňují. Výchozí situací bude teoretické ukotvení ulcerózní kolitidy, popsání příznaků a léčby a popsání období dospívání jako etapy života.

Cílem diplomové práce je pomocí kvalitativního výzkumného šetření definovat psychosociální faktory, které nemocného každodenně ovlivňují a zmapovat momenty a situace, které jsou pro dospívajícího s ulcerózní kolitidou nejobtížnější.

V diplomové práci budu hledat odpovědi na to, jak ulcerózní kolitida ovlivňuje život dospívajícího, v čem se musí kvůli onemocnění omezovat, zda je omezena docházka do školy a jestli se po propuknutí nemoci nějak změnil vztah s jeho vrstevníky. Dále se také zaměřím na to, jak ošetřující lékaři k nemocným přistupují, zda jsou dospívající s přístupem lékařů spokojeni a jak lékaři reagují na specifické potřeby dospívajících. V období dospívání potřebují lidé mnohem citlivější přístup, než je tomu v dospělosti. Věřím, že práce bude přínosná jak pro širokou veřejnost, která se díky ní dozví více o tomto onemocnění a o tom, jaké dopady může mít, tak i pro lékaře, pro které z výstupů práce formuluji doporučení, na co zaměřovat při léčení dospívajícího pozornost a jak k němu celkově přistupovat co nejcitlivěji a nejšetrněji.

Teoreticko-metodologické východisko, pracovní postupy, resp. výzkumné metody a techniky

V teoretické části diplomové práce se budu věnovat popisu ulcerózní kolitidy, přičemž okrajově popíši další idiopatické střevní záněty, mezi které se ulcerózní kolitida řadí. Také se zaměřím na etapu dospívání a změny, které u člověka v tomto období nastávají. Popsání etapy dospívání je pro pochopení tématu důležité, protože toto období je pro člověka samo o sobě velmi složitým a citlivým. Když se k tomuto období přidá ještě chronické onemocnění, je nutno mnoho věcí přehodnotit a naučit se s nimi pracovat. Dále se budu zabývat popisem komplikací ulcerózní kolitidy, možnostmi léčby a úskalím, které s sebou ulcerózní kolitida nese.

Výzkumnou metodou bude kvalitativní výzkumné šetření a to s ohledem na intimnost a citlivost zkoumané oblasti. Výzkumnou technikou bude realizace hloubkových rozhovorů, v rámci kterých je možno s respondentem navázat pevnější pouto, pocit důvěry a sounáležitosti. Díky kvalitativním rozhovorům je také možno zjistit o tématu více věcí více do hloubky. Strauss a Corbinová uvádějí: „Kvalitativní metody se užívají k odhalení a porozumění tomu, co je podstatou jevů, o nichž toho ještě moc nevíme. Mohou být také

použity k získání nových a neotřelých názorů na jevy, o nichž už něco víme. V neposlední řadě mohou kvalitativní metody pomoci získat o jevu detailní informace, které se kvantitativními metodami obtížně podchycují.“ (Strauss, Corbinová 1999: 11)

Respondenty pro výzkum diplomové práce budou dospívající s diagnostikovanou ulcerózní kolitidou, pro které je většinou velmi obtížné sdělovat své pocity a dojmy.

Předběžný časový harmonogram

V průběhu ledna 2017 až dubna 2017 zpracuji teoretický základ pro diplomovou práci. V únoru 2017 oslovím respondenty pro kvalitativní výzkum diplomové práce s žádostí o poskytnutí rozhovoru. Sepíši seznam a respondenty informuji, že během dubna 2017 až srpna 2017 budou probíhat samotné rozhovory. Rozhovory budu provádět až poté, co bude teoretická část práce hotova, abych měla všechny potřebné teoretické informace ke správné formulaci výzkumných oblastí. Po realizaci rozhovorů provedu analýzu dat (duben 2017 až srpen 2017) a následně se budu věnovat formulaci závěrů a doporučení na základě výstupů výzkumného kvalitativního šetření.

Předběžná bibliografie k tématu, včetně zahraniční

1. ČERVENKOVÁ, R. Crohnova nemoc a ulcerózní kolitida. Praha: Galén 2009.
2. LATA, J., BUREŠ, J., VAŇÁSEK, T. et al.: Gastroenterologie. Praha: Galén, 2010.
3. LUKÁŠ, K. Idiopatické střevní záněty. Praha: Triton, 1997.
4. KOHOUT, P., PAVLÍČKOVÁ, J. Crohnova choroba, ulcerózní kolitida. Rady lékaře, průvodce dietou. Praha: Forsapi 2006
5. KŘIVOHLAVÝ, J. Psychologie nemoci. Grada Publishing. 2002.
6. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie. Brno: Albert 1999
7. LUKÁŠ, K., ŤÁK, A. A KOL. Gastroenterologie a hepatologie. Praha: Grada Publishing, 2007.
8. VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie. Praha: Univerzita Karlova, 2012.

9. DÍTĚ, P. Akutní stavy v gastroenterologii. Praha: Galén 2005
10. AYERS, S. VISSER, R. Psychologie v medicíně. Praha: Grada Publishing, 2015
11. MIOVSKÝ, M. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada publishing, a.s. 2006
12. HENDEL, J. Kvalitativní výzkum. Základní teorie, metody a aplikace. Praha: Portál s. r.o. 2016